UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliæ Consultor, Coordinatus, Seu Omnes ...

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

87. An iudex peccet expediendo, pecunia mediante, vnius causam ante alias, si litigantes iure temporis æqualiter gaudeant, & teneatur pecuniam restituere? Et an secluso scandalo, & periculo ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-76413

Visual Library

*Procurator n.*101. Stephanus Gratianus *diſcept.for.c.*39. *à n.*4. quibus accedit Bernardus Diaz *in practica,c.*59. & Alciat. *conſ.*91. *n.* 3. Et circa prohibitionem Clericorum aduocandi, vide Carolum de Graſſis *de effectibus Clericatus,effect.*11. Squillantem *de obligationibus Clericorum, part.* 2. *dub.* 21. Vide etiam Megalam *in Promptuario, verb. Aduocatus,n.*3. & Naldum *in ſumm. verb. Clericus,n.*36. Diaz *in pract.Canon.c.*98. & Paulum Xammar *de Officio Iudicis,& Aduocati,p.*2.*q.*3.*n.*25. *& ſeqq.* vbi ſpecialiter notat poſſe Clericum aduocare pro coniunctis, qui in hoc caſu intelliguntur vſque ad quartum gradum, & in cauſa amici intimi; & pro omnibus, ſi exiſtant in Curia Romana, ex tolerantia Summorum Pontificum.

RESOL. LXXXVI.

An Aduocatus poſſit eſſe iudex in cauſa, cuius Patronus fuit, dummodo ſententiam proferat ſecundùm leges?

Et an hæres non conficiens inuentarium teneatur ſoluere vltra vires pro legibus, quæ fundantur in præſumptione, quod hæres fraudauit bona? Ex p.3. tr. 5. & Miſc.1. Reſol.56.

Quoad hoc lege ſuprà doctrinam Reſ.69. & aliarum eius primæ not.

§.1. NEgatiuè videtur reſpondendum propter affectionem, & præſumptionem, quæ eſt contra eum, iuxta *l.Prætor, ff.de iuriſd. omn.iud.*

2. Sed quia dicta lex fundatur in præſumptione, puto procedere in foro exteriori, & in foro conſcientiæ, ſi aliàs ceſſat omnis inordinatus affectus, dictum iudicem non peccare exiſtimo, etiam altera parte inſcia, dummodò ſententiam proferat ſecundùm leges, nullo habito reſpectu ad affectionem carnalem. Et ita docet Corduba *in ſumm. q.*259.

3. Et eadem ratione aſſero, quòd hæres non conficiens inuentarium tenetur in foro exteriori vltra vires hæreditarias, iuxta *cap. Rainaldus, de teſtam. & l. fin. C. de liber.* Secus autem in foro conſcientiæ, nam non tenetur, niſi quatenus vires hæreditariæ ſe extendunt, etenim, vt benè docet Abbat *in cap. quia plerique, n.*41. *de immunitate Eccleſiarum*, prædictæ leges fundantur in præſumptione, quòd ſcilicet hæres fraudauit bona, de quibus non confecit inuentarium. Ergo ſi contrarium conſtaret, non habent locum prædictæ leges. Quæ omnia vera eſſe puto contra Couarruuiam, & alios non ſolùm quoad ſolutionem legatorum, ſed etiam quoad creditores hæreditarios. Nec valet quòd cum ſupradictis creditoribus hæres non conficiens inuentarium ſi adit hæreditatem, quaſi contrahit, iuxta *leg. apud Iulianum, §. fin. ff. ad Trebellianum:* nam reſpondetur, quòd dicta lex intelligenda eſt quoad forum exterius, non autem in foro conſcientiæ, in quo nos loquimur. Et ita noſtram ſententiam docent Ioann. Vallerus *in differentiis vtriuſque fori, verbo hæreditas, differentia* 2. *num.* 3. & Ægidius *in leg.* 1. *Cod. de ſacroſancta Eccleſia, part.* 5. §.1. *numer.* 6. Vide etiam Villalobos *in ſumm. tom.*2. *tract.*30. *difficult.*24. *num.*1. *&* 2. & alios.

Sup.hoc in Reſol.not. præterita.§. Cùm igitur, & in aliis eius annot.

RESOL. LXXXVII.

An iudex peccet expediendo, pecunia mediante, vnius cauſam ante alias, ſi litigantes iure temporis æqualiter gaudeant, & teneatur pecuniam reſtituere?

Et an ſecluſo ſcandalo, & periculo iniuſtitiæ, iudex poſſit accipere, nec teneatur reſtituere id, quod accepit à litigantibus, ſi datum ſit inſtar muneris liberalis, vt maiorem, quam ſolet, quamque tenetur diligentiam in cauſa adhibeat? Ex p.3. tr.5. & Miſc.1. Reſ.45.

§.1. AD hunc caſum reſpondet Paulus Layman *in Theologia morali, lib.*3. *ſect.*5. *tr.*4. *cap.*4. *n.*9. vbi ſic aſſerit. Cauendum ne talia cum alterius iniuſto damno coniuncta ſint, vt ſi miniſter publicus propter oblatum ſibi munus vnius caſum citiùs expediat poſthabitis aliis, qui diutiùs expectarunt, & ante alios expediri deberent. Sed ponamus plures adeſſe, qui æquali iure gaudeant, vt in iudicis arbitrio poſitum ſit, quæ præponat, peccabitne iudex, ſi vnius cauſam ante alios expediat, ex pacto oblati muneris? Res iſta periculo non vacat, ſpectato tamen naturali iure non audeo hominem damnare, quia ea in re aliis iniuriam non infert; in gratiam verò Titij remuneratoris ſuſcipit nouam obligationem, ante alios expediendi cauſam ipſius, quæ obligatio pretio æſtimabilis videtur. Ita Layman.

2. Notandum eſt tamen hîc obiter cum Leſſio *lib.*2. *cap.*14. *dub.*9. *n.*64. iudicem in rigore, & ſecluſo ſcandalo, & periculo iniuſtitiæ poſſe accipere, nec teneri reſtituere id, quod accepit à litigantibus, ſi datum ſit inſtar muneris liberalis, vt maiorem quam ſolet, quamque tenetur diligentiam in cauſa adhibeat, vel, vt loquitur Molina *de iuſtitia, tom.*1. *tract.*2. *diſp.* 88. *n.*6. ſi antequam negotium expediat, munus ad eum mittatur, vt efficiatur ad diligentiam, atque in fauorem eius, qui munus mittit, negotium intra iuſtitiæ limites expediendum.

Sup hoc ſup. in Reſ.30. §. Sed ad med. verſ. Iudices, & infrà in Reſ.90. & in tom.8. tr 7. Reſ. 53. §. vlt. ad med. &c.

RESOL. LXXXVIII.

An ſit peccatum mortale falſum crimen obiicere teſti iniquo, aut contra ius teſtanti?

Et ſi reus, & teſtis in tali caſu iurent, quamuis peccent mortaliter, tamen non teneatur ad reſtitutionem? Ex p.3. tr.5. & Miſc.1. Reſ.4.

§.1. NEgatiuam ſententiam eſſe probabilem teſtatur Ioan. de la Cruz *in direct. conſc. part.*... *pr.* 8. *art.*4. *dub.*17. *concl.*1. vbi ſic ait. Bannez, & Ledeſma cum Orellana probabiliter ſentiunt eſſe ſolum peccatum veniale obiicere teſti iniquo crimen falſum ſecluſo periurio in obiiciente, & teſtibus ad hoc inducendis. Ita ille. Et nota quòd ſi reus, & teſtes in tali caſu falsò iurarent, licèt peccarent contra Religionem, non peccarent tamen contra iuſtitiam, & ideò non tenerentur ad reſtitutionem, & ſic docet Ledeſma *in ſumm. tom.*2. *tr.*8. *c.*35. *concl.*21. *in fin.* vbi ita aſſerit. [Puede el reo cometer pecado mortal contra religion, ſi induze los teſtigos para que teſtifiquen con iuramento la obiecion falſa, y los miſmos teſtigos aunque ſon perjuros no pecan contra iuſticia, ni eſtan obligados à reſtituir hablando de ſi; y la razon es, porque el reo que los induze y es cauſa principal, no peca contra iuſticia, ni eſta obligado à reſtitucion, luege tanpoco los tales pecan contra iuſticia, ni tienen obligacion de reſtituir.] Sic Ledeſma.

Sup.hoc in Reſ.ſeq.

2. At his non obſtantibus communiter Doctores aſſerunt, eum etiam in caſu, de quo loquitur Ioannes de la Cruz *vbi ſuprà*, peccare mortaliter, nam non habet ius defendendi ſe illo medio, cùm mendacium ſit intrinſecè malum, nec ordinabile in finem bonum. Ergo, &c. & ita docet Malderus *in* 2.2. *D.Thomæ, tractatu* 6. *c.*3. *dub.*3. & alij.

RESOL. LXXXIX.

An teſti falſo, & iniquo illicitum ſit obijcere falſum crimen, pro infirmando eius teſtimonio?

Et an hoc ſit peccatum contra iuſtitiam?

Et quid, ſi falſus, & iniquus teſtis iam eſſet mortuus ante finitam cauſam?

Et

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN